

RECORDS D'UNA VIDA PLENA

Antoni Traveria

Director general, Fundació Casa Amèrica Catalunya

Et tenim molt present Pep. Recordo la teva sensibilitat, el teu treball entusiasta, la teva solidaritat i compromís amb els humils des de la teva modèstia i humilitat. No oblidó les llargues converses, l'intercanvi de pensaments, preocupats pels cicles d'involució a l'Amèrica Llatina i al món, en general. Em ve a la memòria sense cap esforç aquella XV Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern a Salamanca, l'octubre del 2005. Vàrem poder participar-hi i compartir junts al llarg de tres dies, en tot moment, l'experiència d'observar encuriosits, com sempre, els missatges de líders com Néstor Kirchner, Ricardo Lagos, Lula Da Silva, Vicente Fox, Hugo Chávez o, en la seva darrera cimera abans de caure malalt, Fidel Castro.

Les nostres coincidències en estimar tant Xile. Va ser allà, a Valparaíso, on vas adquirir una molt bona formació política quan vas jugar el paper d'assessor de la diòcesis en l'adjudicació de terrenys pels veïns de l'humil barri del Forestal. De fet, ja estaves exercint com a cooperant social i educatiu. Era el 1963, tenies 30 anys. La Democràcia Cristiana de Jorge Alessandri era al Govern amb aquell procés que va batejar com la «Revolució en Llibertat». Després vindria Eduardo Frei Montalva, també de la Democràcia Cristiana, amb un retrocés important en l'àmbit econòmic que afectaria a les classes més desfavorides. El triomf de Salvador Allende el 1970 el viuries com una esperança de canvi social il·lusionant que es veuria frustrat el 1973 amb un cop d'Estat impulsat i finançat pels Estats Units.

Moltes vivències que van afavorir el teu creixement i maduresa intel·lectual. Vas dir prou a l'Església, o millor dit, en les teves pròpies paraules: «molt bé, gràcies i adéu». Però mai vas abandonar les teves profundes conviccions religioses personals amb aquella alternativa de la Teologia de l'alliberament. De fet, Agermanament, associació nascuda el 1955, va ser un pont de cooperació amb països com Camerun o Xile. De

Josep Ribera i Josep Lluís Vergara. Acte de lliurament del Premi Joan Alsina i de les Medalles a la Solidaritat del Centre Salvador Allende, 2014

tornada a Barcelona, et vas ocupar amb tota l'energia a col·laborar i donar acollida solidària als refugiats que fugien de la terrible dictadura xilena –el mestre i amic Eulogio Dávalos, sempre ho esmenta i et recorda amb emocions afectuoses.

Aniries sumant moltes responsabilitats, sempre de compromís amb els refugiats i amb les víctimes dels exilis. Els que hem tingut el privilegi d'estimar-te sabem que ens renyaries amb aquell somriure en llegir el grapat d'elogis que de forma merescuda et fem. Però éssers humans com tu, referents socials com el Pep, cal que siguin coneguts i reconeguts. I el CIDOB es un exemple de la teva tenacitat i visió d'un centre que al llarg dels anys s'ha guanyat la solvència i el prestigi internacional en els camps de la recerca, de la formació per poder entendre millor la realitat de les relacions internacionals. Des d'aquell pis del carrer Roger de Llúria fins ara mateix, heu fet un recorregut gens fàcil, ple d'obstacles, però tots els esforços han consolidat, i de quina manera, aquella aventura iniciada el 1973.

Vas rebre la Medalla d'Or de l'Ajuntament de Barcelona el 2006 a un Saló de Cent ple com un ou i on no sabies on amagar-te. No acabarien aquí els reconeixements. Per unes hores vàreu deixar el vostre racó de Santa Pau. La Cesca, la teva estimada companya imprescindible, estava radiant. Com si el cercle de la vida ens volgués transportar a aquells inicis teus a Xile, a la seu de la Casa Amèrica Catalunya on rebries un altre reconeixement. Et vàrem lliurar la Medalla de la Solidaritat del Centre Salvador Allende de Barcelona en el marc, precisament, del XIV Premi Joan Alsina, per tota una trajectòria en defensa de la democràcia i dels Drets Humans a Xile i a la generositat mostrada en l'acollida i suport als exiliats que van haver de fugir després del cop d'Estat de l'11 de setembre del 1973. Records d'una vida plena, sempre en la memòria, estimat Pep.